

PRAWO KONSTYTUCYJNE

SEMESTR LETNI 2017/2018

mgr Anna Kuchciak

Konstytucja RP

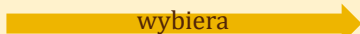
+

ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r.

- **Kodeks wyborczy**, t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 754, dalej: k.w.
(zwl. Dział V Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej)

WYBORY PREZYDENTA RP

Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej **zarządza Marszałek Sejmu** na dzień przypadający nie wcześniej niż na 100 dni i nie później niż na 75 dni przed upływem kadencji urzędującego Prezydenta Rzeczypospolitej, a w razie opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej - nie później niż w czternastym dniu po opróżnieniu urzędu, wyznaczając datę wyborów na dzień wolny od pracy przypadający w ciągu 60 dni od dnia zarządzenia wyborów (art. 128 ust. 2 Konstytucji RP);
Marszałek Sejmu zarządza wybory Prezydenta Rzeczypospolitej w drodze postanowienia. Postanowienie Marszałka Sejmu podaje się do publicznej wiadomości i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 3 dniu od dnia zarządzenia wyborów (art. 290. § 1 k.w.).

N a r ó d wybiera Prezydenta RP

wybory:

- 1) powszechne
- 2) równe
- 3) bezpośrednie
- 4) w głosowaniu tajnym

na podst. art. 127 ust. 1 Konstytucji RP

czynne prawo wyborcze: art. 62 Konstytucji RP;

bierno prawo wyborcze:

- Na Prezydenta Rzeczypospolitej może być wybrany obywatel polski, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 35 lat i korzysta z pełni praw wyborczych do Sejmu (art. 127 ust. 3 zd. 1 Konstytucji RP),
- kandydatami nie mogą być osoby, które już dwa razy odbyły prezydencką kadencję
Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie wybrany tylko raz (art. 127 ust. 2 Konstytucji RP).
- Kandydata zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu (art. 127 ust. 3 zd. 2 Konstytucji RP).
Zgłoszenie musi być poparte podpisami zgłaszających (art. 296 zd. 2 k.w.)
zob. art. 297 – 306 k.w.)

na Prezydenta RP zostaje wybrany kandydat, który otrzymał **więcej niż połowę** ważnie oddanych głosów (na podst. art. 127 ust. 4 zd. 2 Konstytucji RP)

A L E : brak wymaganej większości

II tura głosowania

14. dnia po pierwszym głosowaniu

W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą liczbę głosów. Jeżeli którykolwiek z tych dwóch kandydatów wycofa zgodę na kandydowanie, utraci prawo wyborcze lub umrze, w jego miejsce do wyborów w ponownym głosowaniu dopuszcza się kandydata, który otrzymał kolejno największą liczbę głosów w pierwszym głosowaniu. W takim przypadku datę ponownego głosowania odracza się o dalszych 14 dni (art. 127 ust. 5 Konstytucji RP).

Sąd Najwyższy

 stwierdza

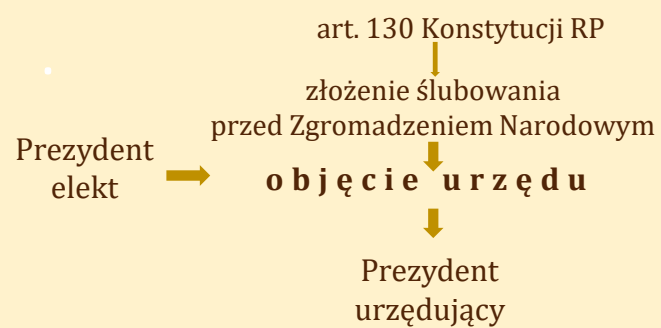
ważność wyboru Prezydenta RP

prawo zgłoszenia protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP

w y b o r c a

na podst. art. 129 ust. 1-2 Konstytucji RP

W razie stwierdzenia nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej przeprowadza się nowe wybory, na zasadach przewidzianych w art. 128 ust. 2 dla przypadku opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej (art. 129 ust. 3 Konstytucji RP).

5 lat ALE: - **wcześniejsze opróżnienie urzędu** (art. 131 ust. 2 Konstytucji RP, wyliczenie enumeratywne):

- śmierć Prezydenta RP
- zrzeczenie się urzędu przez Prezydenta RP
- stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta RP lub z inne przyczyny nieobjęcia urzędu
- uznana przez Zgromadzenie Narodowe trwała niezdolność do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia (uchwała podjęta większością **co najmniej 2/3 głosów** ustawowej liczby członków ZN)
- złożenie Prezydenta z urzędu orzeczeniem Trybunału Stanu (zob. art. 145 Konstytucji RP)

+ art. 228 ust. 7 Konstytucji RP

przejęcie wykonywania obowiązków Prezydenta RP przez Marszałka Sejmu (do czasu wyboru nowego Prezydenta RP)

jeżeli Marszałek Sejmu nie może wykonywać obowiązków Prezydenta RP, obowiązki te przejmuje **Marszałek Senatu** (art. 131 ust. 3 Konstytucji RP)

m. in.: zarządzenie nowych wyborów prezydenckich (zob. szerzej: art. 128 ust. 2 Konstytucji RP)

opróżnienie urzędu

prześciowa niemożność sprawowania urzędu

art. 131 ust. 1 Konstytucji RP:
Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej nie może przejściowo sprawować urzędu, zawiadamia o tym Marszałka Sejmu, który tymczasowo przejmuje obowiązki Prezydenta Rzeczypospolitej. Gdy Prezydent Rzeczypospolitej nie jest w stanie zawiadomić Marszałka Sejmu o niemożności sprawowania urzędu, wówczas o stwierdzeniu przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej rozstrzyga Trybunał Konstytucyjny na wniosek Marszałka Sejmu. W razie uznania przejściowej niemożności sprawowania urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Trybunał Konstytucyjny powierza Marszałkowi Sejmu tymczasowe wykonywanie obowiązków Prezydenta Rzeczypospolitej.

art. 10 Konstytucji RP

Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, **władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów**, a władzę sądowniczą sądy i trybunały (art. 10 ust. 2 Konstytucji RP).

PREZYDENT RP

art. 126 Konstytucji RP (funkcje charakteryzujące pozycję ustrojową):

1. *Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej jest najwyższym przedstawicielem Rzeczypospolitej Polskiej i gwarantem ciągłości władzy państwowej.*
2. *Prezydent Rzeczypospolitej czuwa nad przestrzeganiem Konstytucji, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium.*
3. *Prezydent Rzeczypospolitej wykonuje swoje zadania w zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i ustawach.*

ZADANIA
(zob. szerzej, np: postanowienie TK z 20 maja 2009, sygn. Kpt 2/08)

ZASADA INCOMPATIBILITAS (NIEPOŁĄCZALNOŚĆ)

Art. 132 Konstytucji RP:

Prezydent Rzeczypospolitej nie może piastować żadnego innego urzędu ani pełnić żadnej funkcji publicznej, z wyjątkiem tych, które są związane ze sprawowanym urzędem. — szerokie ujęcie

+ zob. art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (t.j.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1393).

Prezentacja została przygotowana na podstawie:

→ Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz*, Warszawa 2012 r.;

→ Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2015 r.;

→ Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne: zarys wykładu*, Warszawa 2016 r.;

→ Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawo konstytucyjne w formie pytań i odpowiedzi*, Wrocław 2003 r.